

De wereld voeden

Hoe kun je de snel uitdijende wereldbevolking van voedsel (blijven) voorzien? Die vraag stond centraal in de wereldwijde congresreeks die de jubilerende alumnivereniging KLV afgelopen jaar organiseerde. In China, Brazilië, Ethiopië en Nederland bogen lokale Wageningse alumni zich over het steeds nijpender wordende voedselvraagstuk.

tekst: Joris Tielens

De resultaten werden vrijdag 11 november beoordeeld tijdens de slotconferentie in schouwburg De Junushof. Een 'wereldregering' van prominenten presenteerde de verzamelde oplossingen en voorzag ze van commentaar. De ruim 350 alumni die de conferentie bezochten, vormden het 'parlement' dat via twitter en sms opmerkingen maakte en stemde over de voorstellen. De oplossingen in vogelvlucht.

De wereldregering:

- Sylvia Borren (Worldconnectors)
- Rudy Rabbinge (Wageningen UR)
- Gerda Verburg (FAO)
- Harry Smit (Rabobank)

Europa

Minder eten weggooien [Wageningen]

Een derde van het voedsel dat wereldwijd geproduceerd wordt gaat verloren of verdwijnt in de vuilnisbak. In ontwikkelingslanden doordat er onvoldoende goede opslag en verwerking van de oogst is, in rijke landen omdat komkommers die te krom zijn of bananen die juist te recht zijn door de supermarkten weggegooid worden. Of doordat consumenten niet meer zelf proeven maar alles weggooien dat voorbij de ten-minste-houdbaar-tot datum is. Het voorstel van Toine Timmermans, onderzoeker bij Fresh food and Chains en projectleider bij het Top Instituut Food & Nutrition, was dat de industrie samen met wetenschap en consumenten onnodige verspilling tegen gaan. Het voorstel kreeg de meeste stemmen.

Minder vlees eten [Wageningen]

Vlees produceren vraagt veel meer grond, water en input dan granen of groenten. Om straks voldoende te eten te hebben voor iedereen moeten we minder vlees gaan eten, was de conclusie van de 275 studenten op de studentenconferentie van de Euro League for Lifescience Students die op 20 en 21 oktober gehouden werd. Namens hen bracht Airen Lugt die boodschap naar de KLV-conferentie. En hoe krijgen we dat voor elkaar? 'Vlees eten moet net zo beschaamd worden als roken.'

Zuid-Amerika

Brazilië kan de wereld voeden (Brazilië)

In maart kwamen alumni - ondernemers en wetenschappers - in Brazilië bij elkaar en concludeerden dat Brazilië de potentie heeft de wereld te voeden, maar dat er daarvoor wel wat moet veranderen in de wereldhandel. Paco van der Louw pleitte namens de Brazilianen voor een nieuwe wereldvoedselautoriteit waarin de grootmachten invoerbeperkingen van Braziliaanse producten kunnen afbouwen. Met de grotere inkomsten kan Brazilië dan het gebrek aan infrastructuur en goed bestuur in eigen land aanpakken. In ruil voor de deal zal Brazilië meer werk maken van duurzame productie en de Amazone in stand houden.

Op minder grote ecologische voet gaan leven [Wageningen]

Hans Lyklema is emeritus hoogleraar Fysische chemie en kolloïdkunde en geen gedragswetenschapper. Toch stelde de nog krasse tachtigjarige tijdens de slotconferentie van KLV dat gedrag belangrijker is dan technologie als het gaat om duurzame ontwikkeling. Lyklema was een van de favorieten van het publiek en maakte indruk met zijn korte college waarin hij pleitte voor een duurzamer leefstijl en een minder grote ecologische voetafdruk. Concreter dan dat werd het voorstel niet, maar hij kreeg toch veel stemmen.

Eco-agro hubs bij Afrikaanse megasteden van voedsel voorzien [Nederland]

Namens de Worldconnectors, een netwerk van invloedrijke mensen in de ontwikkelingssamenwerking, bracht voormalig PvdA-Kamerlid Harm Evert Waalkens het plan in om dicht bij grote steden in Afrika zogenaamde eco-agro hubs op te richten: multi-functionele centra voor handel en kennisuitwisseling die boeren verbinden met consumenten, georganiseerd door overheden, bedrijven en ngo's. Waalkens bleef wat vaag, waardoor er via twitter en sms vooral vragen verschenen op het scherm boven zijn hoofd. Het voorstel kreeg desondanks wel de instemming van de wereldregering.

Azië

Beter zaai­zaad door genomics [Beijing, China]

De productie van voedsel moet omhoog, en een van de belangrijkste factoren daarin is goed zaai­zaad, stelde prof. Sanwen Huang van de Chinese Academy of Agricultural Sciences. Klas­sieke veredeling is een tijdrovende zaak. De zaak kan bespoedigd worden door genomics. Onderzoek naar het genoom van aardappels, rijst of andere voedselgewassen biedt inzicht in welke genen cruciaal zijn voor de verbetering van gewassen, waardoor veredeling veel sneller gaat. Huang was met dit voorstel favoriet bij de wereldregering.

Coöperaties in China [Beijing, China]

Nederland heeft zijn landbouw goed georganiseerd, vleide Sanwen Huang zijn publiek. Coöperaties en productschappen geven boeren hier een betere positie in de handel dan in China. Daar leveren kleine boeren aan tussenhandelaren die een groot deel van de winst opstrijken. Boeren in China moeten zich beter organiseren in coöperaties en direct gaan leveren aan de supermarkt, was het tweede voorstel van Huang, dat voortkwam uit de conferentie van alumni van Wageningen Universiteit op 25 juni in Beijing, China. Ook dit voorstel kreeg veel bijval van de wereldregering.

Afrika

Ethiopië vraagt steun van Nederland en Wageningen [Ethiopië]

Boeren in Ethiopië kunnen hun oogst verviervoudigen wanneer ze toegang hebben tot goede zaden, kunstmest en betere rassen en hun irrigatie verbeteren. Om dat voor elkaar te krijgen zijn er programma's voor training, kennisoverdracht en opbouw van capaciteit en instituties. Ethiopische universiteiten werken daarin samen met Wageningen UR. Die programma's verdienen meer steun van de Nederlandse overheid en kunnen een voorbeeld zijn voor andere Afrikaanse landen. Eyasu Elias uit Ethiopië stelde ook voor om een vereniging in Ethiopië op te richten van Wageningse alumni.

Ondernemers in Afrika steunen [Tanzania / Kenia]

Beter ondernemerschap in Afrika is de oplossing die oud-Heine­kentangman Piet Heemskerk, zaai­zaad-ondernemer Jan Omvlee en de Afrikaanse onderneemster Helen Ulungat inbrachten. De African Agribusiness Academy (AAA), met dat doel opgericht, spoort ondernemers in Afrika op en brengt hen in contact met Nederlandse ondernemers voor coaching en advies. Ulungat: 'We vragen de leden van KLV om met al hun kennis en ervaring kleine en middelgrote Afrikaanse ondernemers te ondersteunen.' Het voorstel kreeg veel steun uit de zaal.